

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/57/2002

KOBIETY O PROFILAKTYCE RAKA PIERSI I RAKA SZYJKI MACICY

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Rak piersi i rak szyjki macicy są w Polsce dużym problemem zdrowotnym i społecznym. W 1996 roku zachorowania na nie znajdowały się na pierwszym i drugim miejscu wszystkich zachorowań na nowotwory złośliwe wśród kobiet (stanowiły odpowiednio: 19% i 8%).

Polska jest krajem o wysokich współczynnikach umieralności kobiet na raka piersi - 24/100000 (w 1996 roku liczba zgonów wynosiła 4738) i raka szyjki macicy - 10,2/100000 (w tym samym roku liczba zgonów wynosiła ok. 2000)¹. Ma to szczególnie dramatyczną wymowę w przypadku tego drugiego nowotworu, gdyż wcześniej wykryty jest on prawie w stu procentach uleczalny.

Głównej przyczyny takiego stanu rzeczy upatruje się w małej liczbie i skali skriningów populacyjnych dotyczących obu tych nowotworów².

W Polsce oprócz niedostatecznej liczby badań przesiewowych na niekorzystną sytuację w zakresie raka piersi i raka szyjki macicy wpływa także wiele innych czynników. Istotne znaczenie mają uświadomienie i zachowania zdrowotne kobiet w dziedzinie profilaktyki tych nowotworów, a głównie wczesnego ich wykrywania (tzw. profilaktyki wtórnej), co zwiększa szanse pacjentek na wyleczenie. Regularna samokontrola piersi może rocznie w naszym kraju uratować od przedwczesnej śmierci wiele kobiet z rakiem piersi, a systematyczne poddawanie się badaniom cytologicznym - dużą liczbę kobiet z rakiem szyjki macicy.

---

¹ *Nowotwory złośliwe w Polsce w 1996 roku*, W. Zatoński, J. Tyczyński (red.), Warszawa 1999, Centrum Onkologii - Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie.

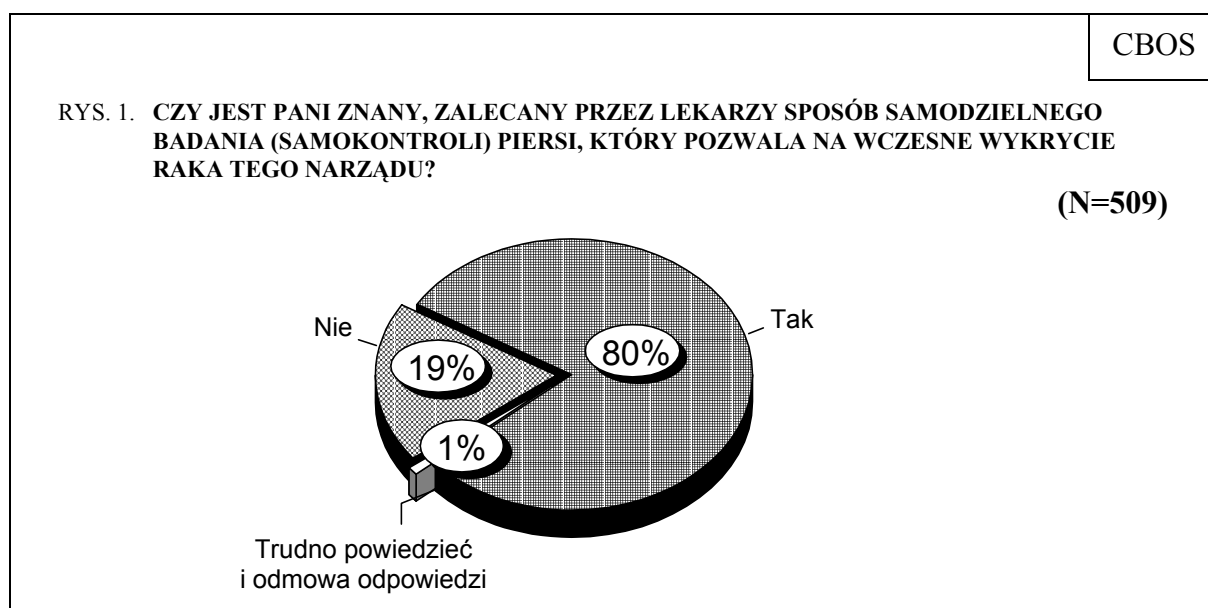
² Z. Wronkowski, M. Zwirko, *Zwalczanie raka szyjki macicy*, Warszawa 1998, Centrum Onkologii - Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie.

We wczesnym wykrywaniu wymienionych wyżej nowotworów dużą rolę odgrywają również działania służby zdrowia, a zwłaszcza lekarzy pierwszego kontaktu i pielęgniarek.

Głównym celem opracowania jest określenie, jaki odsetek populacji kobiet deklaruje wiedzę i zachowania zdrowotne, korzystne z punktu widzenia profilaktyki dotyczącej raka piersi i raka szyjki macicy. Pozwoli to ocenić, jak dalece kobiety same uczestniczą w profilaktyce nowotworów piersi i szyjki macicy, a także umożliwi, do pewnego stopnia, ocenę działania służby zdrowia w tym zakresie.

Badanie ankietowe realizowane przez CBOS przeprowadzono na wybranej losowo grupie populacji kobiet polskich powyżej 18 roku życia³. Dane uzyskano za pomocą wywiadu według kwestionariusza ankietowego, który zawierał piętnaście pytań dotyczących profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy. Poniżej przedstawiamy wyniki sondażu.

Większość kobiet (80%) deklaruje, że zna metodę samokontroli piersi.

³ Badanie - na zlecenie Centrum Onkologii w Warszawie - zrealizowano w dniach 10-14 stycznia 2002 roku na ogólnopolskiej losowej próbie liczącej 509 kobiet powyżej 18 roku życia. Badanie zostało sfinansowane z funduszy Banku Światowego.

Jako główne źródła informacji o samokontroli piersi kobiety najczęściej wymieniały: lekarza, pielęgniarkę i położną (45% wskazań), a następnie radio, telewizję, prasę (31%) oraz broszurki, ulotki i inne materiały oświatowe (17%).

Odpowiedzi kobiet, które znają sposób samodzielnego badania piersi

		CBOS
Kto Panią zapoznał z metodą samokontroli (samobadania) piersi?	(N=408)	
Lekarz, pielęgniarka, położna	45%	
Czerpałam informacje z radia, telewizji, prasy	31%	
Czerpałam informacje z broszurki, ulotki lub innych materiałów oświatowych	17%	
Matka, siostra, krewna	2%	
Znajoma lub inne osoby	2%	
Nauczyłam się tej metody w ramach badań mammograficznych (wykonywanych w celach profilaktycznych lub diagnostycznych)	2%	
Trudno powiedzieć	1%	

Zwraca uwagę znikoma działalność oświatowa prowadzona przy okazji badań mammograficznych - tylko 2% kobiet wskazało te badania jako źródło informacji o metodzie samokontroli piersi.

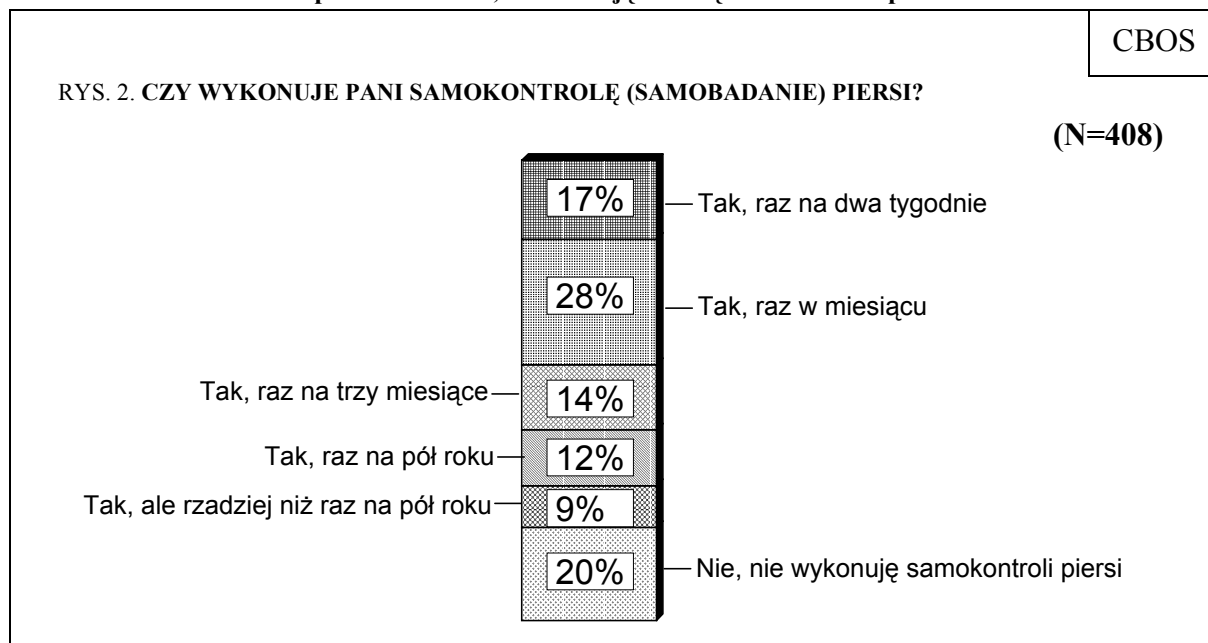
Uświadomienie kobiet powinno w pewnym stopniu mieć wpływ na ich zachowania zdrowotne w zakresie profilaktyki raka piersi, takie jak: samokontrola (samobadanie) piersi raz w miesiącu, począwszy od 20 roku życia, zgłaszanie się raz w roku do lekarza rodzinnego lub ginekologa w celu zbadania przez niego piersi, począwszy od 30 roku życia, nawet gdy nie odczuwa się żadnych dolegliwości, oraz zgłaszanie się na mammografię. Każda kobieta w wieku od 35 do 39 lat powinna mieć wykonaną jedną mammografię, natomiast między 40 i 49 rokiem życia badanie należy wykonywać nie rzadziej niż co 2 lata, między 50 i 60 rokiem życia - co roku, a w wieku powyżej 60 lat - według wskazań lekarza (na ogół co 1-1,5 roku)⁴.

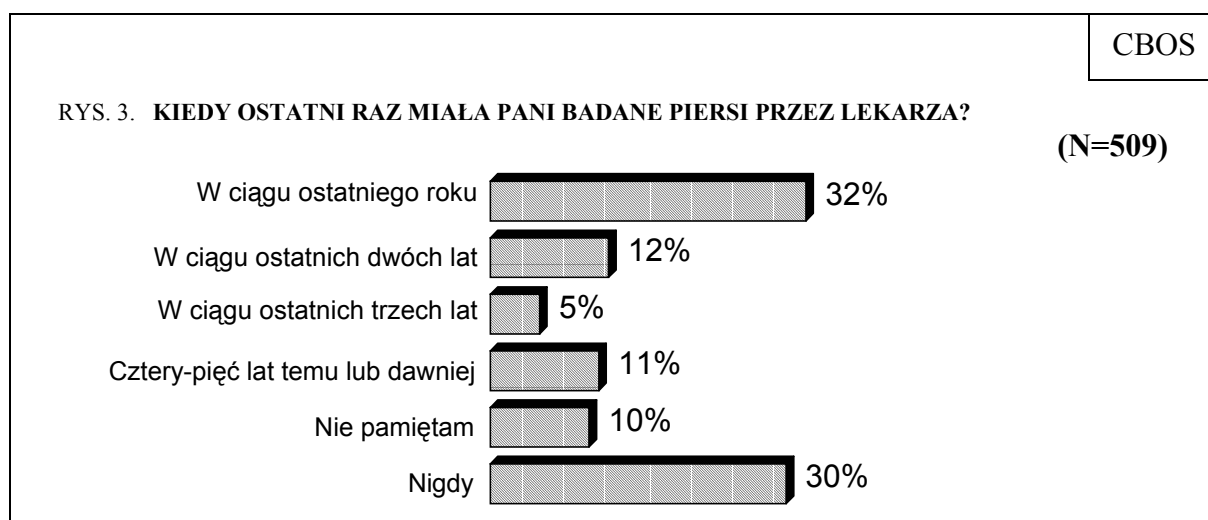
⁴ Zalecenia Centrum Onkologii i Polskiego Komitetu Zwalczenia Raka.

Zdecydowana większość kobiet znających metodę samokontroli piersi (80%) deklaruje, że wykonuje to badanie. Jednak tylko 28% respondentek z tej grupy twierdzi, iż robi to regularnie - raz w miesiącu⁵.

Odpowiedzi kobiet, które znają metodę samokontroli piersi

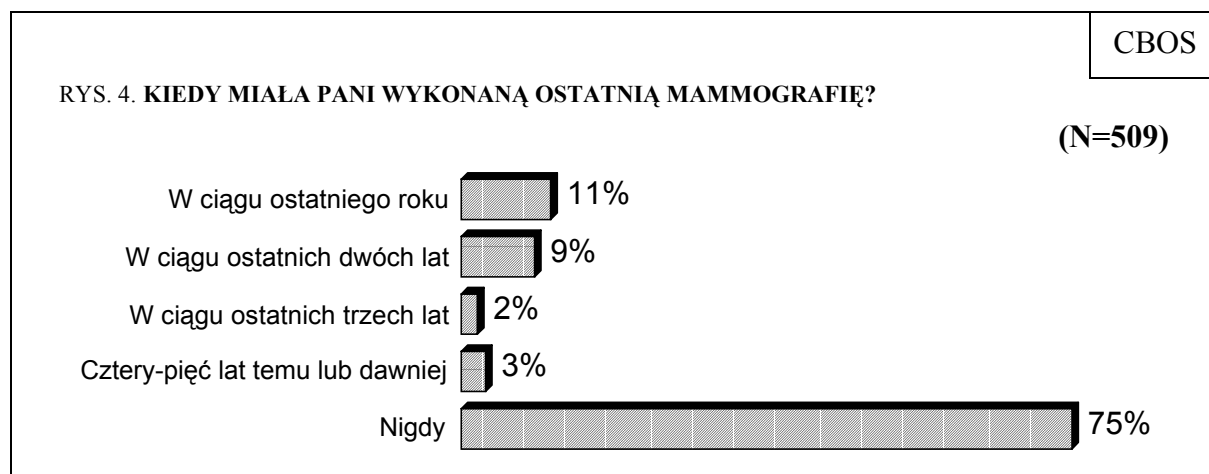

Prawie trzy czwarte ogółu kobiet (70%) deklaruje, iż miało badane piersi przez lekarza, jednak tylko 32% w ciągu ostatniego roku.

⁵ Odpowiedź „Tak, raz na dwa tygodnie” świadczy o nieznanności zasad samokontroli piersi.

Tylko 25% ogółu respondentek zadeklarowało, że przynajmniej raz miało wykonaną mammografię. W ciągu ostatnich trzech lat takie badanie miało zaledwie 22% kobiet⁶.

Wśród trzech powodów wykonania mammografii kobiety najczęściej wymieniały: zgłoszenie się na badania z własnej inicjatywy - w celach profilaktycznych (53%), skierowanie przez lekarza (24%) oraz zaproszenie na badanie przesiewowe (19%). Znikomy odsetek (4%) respondentek, które miały wykonaną mammografię, nie pamięta powodu przeprowadzenia badania.

Odpowiedzi kobiet, które miały wykonaną mammografię

CBOS

Z jakich powodów miała Pani wykonane badanie mammograficzne?	(N=125)
Zgłosiłam się z własnej inicjatywy w celach profilaktycznych	53%
Zostałam skierowana przez lekarza	24%
Zostałam zaproszona w ramach profilaktycznego badania przesiewowego (skriningu)	19%
Nie pamiętam	4%

Jako najważniejsze przyczyny niewykonania mammografii kobiety najczęściej wskazywały: nie zauważyłam w piersiach nic podejrzanego (48%), lekarz nie skierował mnie

---

⁶ Ze względu na małą liczebność respondentek analizowano zbiorczo tylko 1 parametr (wykonywanie mammografii raz na 3 lata).

na takie badanie (24%), nie słyszałam o takim badaniu (11%), nie wiedziałam, że to takie ważne (6%). Inne powody były wymieniane przez niewielkie odsetki respondentek (poniżej 5%).

Odpowiedzi kobiet, które nie miały wykonanej mammografii

		CBOS
Dlaczego nie miała Pani wykonanej mammografii? Proszę podać jeden najważniejszy powód		(N=383)
Nie zauważyłam w piersiach nic podejrzanego	48%	
Lekarz nie skierował mnie na takie badanie	24%	
Nie słyszałam o takim badaniu	11%	
Nie wiedziałam, że to takie ważne	6%	
Takie badanie jest kosztowne, a w ramach społecznej służby zdrowia trudno dostępne	3%	
Nie miałam czasu	2%	
Nie wiedziałam, gdzie się zgłosić	2%	
Bałam się, że wykryją u mnie raka	1%	
Bałam się, że badanie może być bolesne lub szkodliwe	1%	
Zaproszenie na skringing było mało przekonujące	1%	

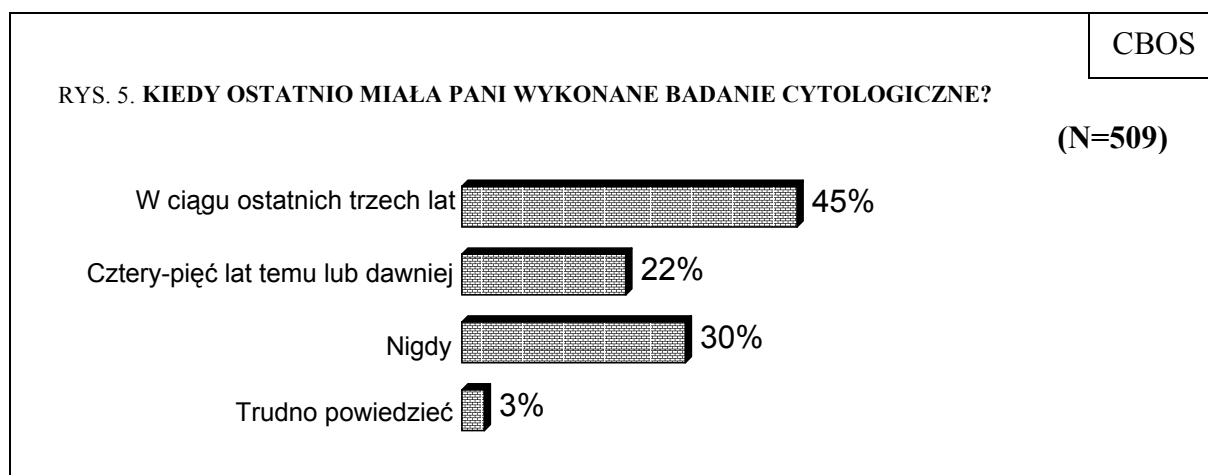
Jeśli chodzi o działania profilaktyczne w zakresie raka szyjki macicy, zdecydowana większość kobiet (91%) deklaruje, że słyszała o znaczeniu badań cytologicznych. Jako źródła informacji o badaniach cytologicznych najczęściej respondentek wymieniło: lekarza i pielęgniarkę (39%), radio, telewizję, prasę (38%), broszurki, ulotki lub inne materiały oświatowe (9%). Niewielkie odsetki kobiet (poniżej 5%) wskazywały inne źródła informacji.

Odpowiedzi kobiet, które słyszały o znaczeniu badań cytologicznych

		CBOS
Skąd się Pani dowiedziała o konieczności badań cytologicznych?		(N=462)
Od lekarza, pielęgniarki, położnej	39%	
Z radia, telewizji, prasy	38%	
Z broszurki, ulotki lub innych materiałów oświatowych	9%	
Od matki, siostry, krewnej	4%	
Od znajomej lub innych osób	4%	
Z innych źródeł	4%	
Z zaproszenia - w ramach profilaktycznego badania przesiewowego	0,4%	
Trudno powiedzieć	2%	

Warto podkreślić, że tylko nieliczna grupa respondentek (0,4%) dowiedziała się o konieczności badań cytologicznych z zaproszenia w ramach profilaktycznego badania przesiewowego.

Uświadomienie kobiet powinno w pewnym stopniu mieć wpływ na ich zachowania zdrowotne w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy, takie jak zgłaszanie się raz na trzy lata na badanie cytologiczne, począwszy od 30 roku życia, oraz coroczna wizyta u ginekologa, nawet gdy nie występują dolegliwości ze strony narządu rodno⁷. Tymczasem tylko 45% kobiet deklaruje, że w ciągu ostatnich trzech lat miało wykonane badanie cytologiczne, natomiast aż 30% nigdy nie miało takiego badania.

Jako powody wykonania badania cytologicznego największe odsetki kobiet wymieniały: zgłoszenie się z własnej inicjatywy w celach profilaktycznych (49%), skierowanie przez lekarza (21%), wizytę u ginekologa z powodu ciąży, porodu lub dolegliwości ze strony narządu rodno (16%), zaproszenie w ramach profilaktycznego badania przesiewowego (7%). Inne przyczyny wskazywał niewielki odsetek kobiet (poniżej 5%).

---

⁷ Zalecenia Centrum Onkologii i Polskiego Komitetu Zwalczenia Raka.

Odpowiedzi kobiet, które miały wykonane badanie cytologiczne

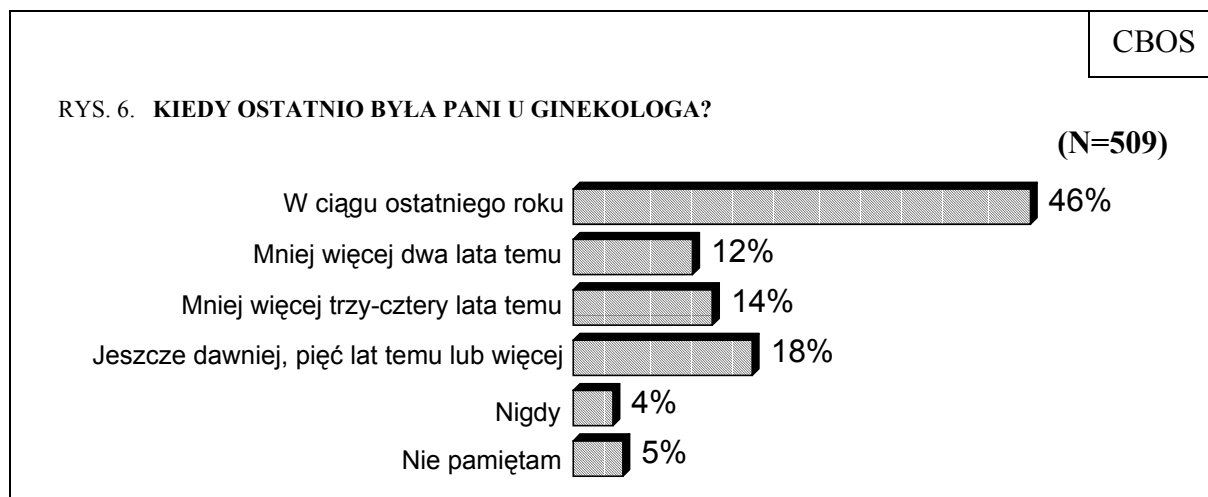
	CBOS
Z jakich powodów zostało wykonane badanie cytologiczne?	(N=340)
Zgłosiłam się na badanie z własnej inicjatywy w celach profilaktycznych	49%
Zostałam skierowana przez lekarza	21%
Badanie zostało wykonane przy okazji wizyty u ginekologa z powodu ciąży, porodu lub dolegliwości ze strony narządu rodneho	16%
Zostałam zaproszona w ramach profilaktycznego badania przesiewowego	7%
Z innych przyczyn	4%
Nie pamiętam	2%

Natomiast jako powody niezgłoszenia się na cytologię kobiety najczęściej wymieniały: brak dolegliwości (65%), brak skierowania przez lekarza (12%), brak informacji, gdzie się zgłosić na takie badanie (10%). Inne powody były wskazywane zdecydowanie rzadziej.

Odpowiedzi kobiet, które w ciągu ostatnich trzech lat nie miały wykonanej cytologii

	CBOS
Dlaczego w ciągu ostatnich trzech lat nie miała Pani wykonanego badania cytologicznego? Proszę podać jeden najważniejszy powód	(N=263)
Nie miałam żadnych dolegliwości	65%
Lekarz nie skierował mnie na takie badanie	12%
Nie wiedziałam, gdzie się zgłosić	10%
Nie wiedziałam, że to jest takie ważne	5%
Nie miałam czasu	3%
Bałam się, że wykryją u mnie raka	2%
Bałam się, że mnie zarażą	1%
Krępowalam się	1%
Zaproszenie na badania cytologiczne (skrining) było mało przekonujące	0%
Z innych przyczyn	2%

Ważnym zachowaniem zdrowotnym w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy jest, jak już wspomniano, coroczna wizyta u ginekologa, nawet gdy nie odczuwa się żadnych dolegliwości ze strony narządu rodneho. Tymczasem w ciągu ostatniego roku tylko 46% respondentek odbyło taką wizytę.

Kobiety, które w ciągu ostatniego roku nie były u ginekologa, jako główną przyczynę podały brak dolegliwości ze strony narządu rodowego (83%). Inne powody, takie jak: brak czasu, skrzepowanie, negatywna ocena ostatniej wizyty u ginekologa, obawa, trudny dostęp do lekarza - duża odległość od miejsca zamieszkania, wskazywały niewielkie odsetki respondentek (poniżej 5%).

Większość (77%) kobiet, które przynajmniej raz były u ginekologa (N=485), pozytywnie ocenia swoją ostatnią wizytę. Tylko 12% kobiet uważa, że lekarz potraktował je pobieżnie.

Podsumowując można stwierdzić, że wyniki sondażu świadczą o niskim uświadomieniu kobiet w zakresie profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy, mimo iż znaczne odsetki respondentek deklarowały, że są w tym względzie poinformowane. Dowodem na to są ich odpowiedzi na pytania o powody niezgłaszania się na mammografię, cytologię i do ginekologa. Brak dolegliwości jako powód niezgłoszenia się na te badania wymieniło odpowiednio: 48%, 65% i 83% respondentek.

Jeszcze gorzej wypadają zachowania zdrowotne kobiet mające znaczenie dla wykrycia raka piersi i raka szyjki macicy we wczesnym okresie, a więc wtedy, gdy jest duża szansa na wyleczenie. Dla przykładu: tylko 28% respondentek zadeklarowało, że regularnie (raz w miesiącu) wykonuje samokontrolę piersi, 32% - było w ciągu ostatniego roku u lekarza w celu zbadania piersi, odpowiednio 22% i 45% - miało wykonaną mammografię i cytologię w ciągu ostatnich trzech lat, a 46% - było w ciągu ostatniego roku u ginekologa.

Pewne zastrzeżenia można mieć także do działań lekarzy w zakresie profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy, o czym pośrednio świadczą deklaracje kobiet, np. dotyczące badania piersi czy skierowania na mammografię lub cytologię w celach profilaktycznych.

W świetle wyników sondażu konieczne wydaje się nasilenie oświaty zdrowotnej w zakresie profilaktyki raka piersi i szyjki macicy. Szczególnie obiecującą, a zarazem najtańszą metodą jest udzielanie informacji przez pracowników służby zdrowia w trakcie rutynowej działalności, wspartej odpowiednio przygotowanymi materiałami oświatowymi. Jest to jedna z metod oświaty onkologicznej rekomendowanych przez Międzynarodową Unię do Walki z Rakiem (UICC). Ważne jest również wykorzystywanie w celach informacyjnych środków masowego przekazu. Nie wyklucza to stosowania innych metod i form edukacji społeczeństwa.

W celu skutecznej walki z rakiem piersi i szyjki macicy należałoby także szkolić i bardziej niż dotychczas aktywizować lekarzy pierwszego kontaktu, a zwłaszcza ginekologów w zakresie kierowania kobiet na badania mammograficzne i cytologiczne (nie tylko w celach diagnostycznych, ale i profilaktycznych) oraz objąć skriningami (badaniami przesiewowymi) całą populację kobiet. Skriningi, oprócz działalności profilaktyczno-diagnostycznej, powinny służyć również popularyzacji oświaty onkologicznej dotyczącej raka piersi i szyjki macicy wśród ogółu społeczeństwa, tak jak to ma miejsce np. w krajach skandynawskich.

Opracowała

dr med. Maria JOKIEL

Centrum Onkologii

A N E K S

Tabela 1. Kiedy ostatni raz miała Pani badane piersi przez lekarza? 1 - W ciągu ostatniego roku;
2 - W ciągu ostatnich dwóch lat; 3 - W ciągu ostatnich trzech lat; 4 - Cztery-pięć lat temu
lub dawniej

	(%)						
	1	2	3	4	Nie pamiętam	Nigdy	Liczba osób
Ogółem	32	12	5	11	10	30	509
Płeć Kobiety	32	12	5	11	10	30	509
Wiek							
18-24 lat	23	7	5	4	0	60	74
25-34	49	17	7	4	5	19	86
35-44	34	15	6	15	7	23	79
45-54	40	10	7	13	7	23	113
55-64	34	13	4	15	13	21	52
65 lat i więcej	14	8	2	12	27	37	104
Miejsce zamieszkania							
Wieś	29	7	6	9	12	36	181
Miasto do 20 tys.	31	17	6	9	6	31	167
20-100 tys.	32	7	3	16	8	34	104
101-500 tys.	39	17	5	7	10	22	101
501 tys.i więcej mieszk.	32	20	4	14	13	18	55
Wykształcenie							
Podstawowe	18	7	3	15	20	38	149
Zasadnicze zawodowe	31	12	9	11	7	30	107
Srednie	38	15	5	9	6	27	208
Wyższe	52	13	5	4	7	19	45
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier.,inteligencja	60	14	0	6	4	17	24
Prac.umysł.niż.szczebla	60	16	9	3	5	7	55
Pracownicy fiz.- umysł.	43	28	4	7	2	16	38
Robotnicy wykwalifikowani	43	19	6	15	0	16	13
Robotnicy niewykwalifik.	12	8	11	10	7	52	11
Rolnicy	28	0	4	27	10	31	24
Pracujący na własny rach.	58	5	3	0	6	27	12
Bierni zawodowo							
Renciści	27	12	4	4	14	38	61
Emeryci	18	5	3	19	23	31	103
Uczniowie i studenci	23	14	0	15	0	49	31
Bezrobotni	30	10	9	5	5	41	91
Gospodynie domowe i inni	20	13	4	17	16	30	46
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	41	23	8	8	3	17	69
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	68	12	0	2	8	11	29
sekt. pryw. poza rolnict.	56	13	4	6	2	19	60
prywatnym gosp. rolnym	25	0	6	24	9	36	27
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	21	9	6	16	10	38	79
300-399	39	7	6	7	9	30	57
400-599	26	13	4	13	5	38	93
600-800	39	15	4	15	10	17	78
Powyżej 800 zł	33	13	8	11	12	24	71
Ocena własnych war. mater.							
Źle	33	10	4	11	12	29	186
Srednie	28	10	6	12	11	33	215
Dobre	39	17	6	6	6	26	108
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	26	8	0	15	8	42	49
Raz w tygodniu	32	13	6	9	13	26	267
1-2 razy w miesiącu	37	9	3	9	7	35	87
Kilka razy w roku	30	11	5	14	6	33	74
W ogóle nie uczestniczy	36	10	9	12	10	24	31
Poglądy polityczne							
Lewica	29	11	4	15	10	31	119
Centrum	34	13	6	9	9	29	124
Prawica	33	16	4	11	10	25	95
Trudno powiedzieć	32	8	6	8	12	33	170

Tabela 2. Kiedy ostatnio miała Pani wykonane badanie cytologiczne? 1 - W ciągu ostatnich trzech lat; 2 - Cztery-pięć lat temu lub wcześniej

	(%)				
	1	2	Nigdy	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	45	22	30	3	509
Płeć					
Kobiety	45	22	30	3	509
Wiek					
18-24 lat	23	0	75	2	74
25-34	64	14	21	1	86
35-44	54	27	17	2	79
45-54	56	30	13	1	113
55-64	53	23	22	2	52
65 lat i więcej	20	32	37	10	104
Miejsce zamieszkania					
Wieś	37	21	38	3	181
Miasto do 20 tys.	49	20	28	3	67
20-100 tys.	39	27	27	6	104
101-500 tys.	51	21	25	2	101
501 tys.i więcej mieszk.	62	22	16	1	55
Wykształcenie					
Podstawowe	23	30	41	5	149
Zasadnicze zawodowe	45	27	26	2	107
Średnie	56	15	26	4	208
Wyższe	63	18	19	0	45
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	66	21	13	0	24
Prac.umysł.niż.szczebla	75	11	14	0	55
Pracownicy fiz.- umysł.	57	15	28	0	38
Robotnicy wykwalifikowani	49	16	30	5	13
Robotnicy niewykwalifik.	29	34	37	0	11
Rolnicy	39	29	27	4	24
Pracujący na własny rach.	75	10	14	0	12
Bierni zawodowo					
Renciści	31	21	36	12	61
Emeryci	30	30	34	5	103
Uczniowie i studenci	37	5	58	0	31
Bezrobotni	39	26	32	3	91
Gospodynie domowe i inni	53	28	19	0	46
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	67	22	11	1	69
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	62	8	30	0	29
sekt. pryw. poza rolnict.	64	10	26	0	60
prywatnym gosp. rolnym	41	34	21	4	27
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	32	28	36	4	79
300-399	38	28	29	3	57
400-599	42	23	33	2	93
600-800	58	24	18	1	78
Powyżej 800 zł	57	19	17	7	71
Ocena własnych war. mater.					
Złe	42	25	28	4	186
Średnie	42	24	30	4	215
Dobre	54	14	31	1	108
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	37	24	31	9	49
Raz w tygodniu	44	24	29	2	267
1-2 razy w miesiącu	51	19	27	4	87
Kilka razy w roku	45	15	37	3	74
W ogóle nie uczestniczy	45	27	24	4	31
Poglądy polityczne					
Lewica	52	25	18	6	119
Centrum	43	22	33	1	124
Prawica	46	21	31	1	95
Trudno powiedzieć	40	21	34	4	170

Tabela 3. Kiedy ostatnio była Pani u lekarza ginekologa? 1 - W ciągu ostatniego roku; 2 - Mniej więcej dwa lata temu; 3 - Mniej więcej trzy-cztery lata temu; 4 - Jeszcze dawniej, pięć lat temu lub więcej

	(%)						Liczba osób
	1	2	3	4	Nigdy	Nie pamiętam	
Ogółem	46	12	14	18	4	5	509
Płeć Kobiety	46	12	14	18	4	5	509
Wiek							
18-24 lat	61	2	10	0	22	6	74
25-34	68	11	14	5	1	1	86
35-44	50	16	19	16	0	0	79
45-54	46	17	17	19	0	1	113
55-64	46	19	9	21	4	2	52
65 lat i więcej	15	10	14	40	3	15	104
Miejsce zamieszkania							
Wieś	44	11	13	18	8	6	181
Miasto do 20 tys.	48	10	14	20	5	3	67
20-100 tys.	45	10	18	19	2	6	104
101-500 tys.	48	15	13	17	3	5	101
501 tys.i więcej mieszk.	50	19	14	16	1	1	55
Wykształcenie							
Podstawowe	28	11	11	34	8	8	149
Zasadnicze zawodowe	41	15	23	16	4	0	107
Srednie	56	12	14	9	2	6	208
Wyższe	74	9	5	10	1	1	45
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	67	13	7	9	2	2	24
Prac.umysł.niż.szczebla	74	12	11	2	0	2	55
Pracownicy fiz.- umysł.	55	18	16	12	0	0	38
Robotnicy wykwalifikowani	49	15	17	18	0	0	13
Robotnicy niewykwalifik.	27	13	18	42	0	0	11
Rolnicy	41	5	28	17	9	0	24
Pracujący na własny rach.	76	17	0	6	0	0	12
Bierni zawodowo							
Renciści	35	11	7	35	2	11	61
Emeryci	22	11	16	36	3	10	103
Uczniowie i studenci	65	0	5	0	24	6	31
Bezrobotni	48	12	18	13	6	3	91
Gospodynie domowe i inni	47	22	22	4	3	2	46
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	59	13	17	8	0	2	69
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	64	22	3	12	0	0	29
sekt. pryw. poza rolnict.	67	13	10	9	1	0	60
prywatnym gosp. rolnym	48	0	27	15	9	0	27
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	32	15	23	22	8	0	79
300-399	43	10	18	19	8	0	57
400-599	44	12	15	21	5	3	93
600-800	49	15	12	23	0	1	78
Powyżej 800 zł	49	13	8	19	2	9	71
Ocena własnych war. mater.							
złe	47	11	17	18	5	2	186
Srednie	41	13	15	21	4	6	215
Dobre	54	15	8	12	4	6	108
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	33	12	13	26	4	12	49
Raz w tygodniu	42	15	17	18	4	4	267
1-2 razy w miesiącu	61	6	10	13	7	3	87
Kilka razy w roku	54	11	11	16	4	5	74
W ogóle nie uczestniczy	46	11	16	25	2	0	31
Poglądy polityczne							
Lewica	48	10	15	18	5	4	119
Centrum	47	10	17	17	3	5	124
Prawica	47	17	9	22	0	4	95
Trudno powiedzieć	43	13	15	16	7	6	170